

© Latvijas Meža nozaru
arodu biedrība

Brūņinieku ielā 29/31

Rīga LV -1001

Tālr. 67035946,

Fax 67035947

E-pasts: lmna@lmna.lv

Atbild. par izdevumu

A.Šimansons

Tlr. 67035941

E-pasts: lmnasim@lmna.lv

Latvijas Meža
nozaru arodu biedrības

ZIŅAS

2009.gada marts— aprīlis

Nr. 4 (111)

*Šūpojies Lieldienās,
Priecājies Lieldienās—
Par baltiem pūpoliem,
Par raibām oliņām !!!*

Priecīgas Lieldienas !!!

AKTUALITĀTES

MEŽA NOZARU ARODU BIEDRĪBĀ

13.martā notika LMNA Valdes sēde. Darba gaitā: - 1. Par LMNA 2008.gada finansiālo darbību (ziņo **I. Šipica**); - 2. Par arodorganizāciju pārreģistrāciju LMNA sastāvā (ziņo **A. Šimansons**); - 3. Par individuālā biedra uzņemšanu LMNA (ziņo **A. Šimansons**); - 4. Par biedru naudu biedrībai "**Latvijas Mežu sertifikācijas padome**" par 2009.gadu (ziņo **J. Spāre**); kā arī tika izskatīti LMNA biedru iesniegumi un citi jautājumi.

18.martā notika LMNA Padomes 9.sesija. Darba gaitā: - 1. Par izmaiņām LMNA Padomes sastāvā (ziņo LMNA priekšsēdētājs **J. Spāre**); - 2. Par LMNA galveno finansu rādītāju izpildi 2008.gadā (ziņo RK galvenā grāmatvede **I. Šipica**); - 3. Revīzijas komisijas ziņojums (LMNA Revīzijas komisijas pārstāvis **A. Dudars**); - 4. 2008.gada darbības kopsavilkums (ziņo **J. Spāre**); - 5. Aktualitātes.

1. Ar lēmumu Padomes sastāvā tika iekļauta Rīgas reģionālās VM arodorganizācija ar Galveno uzticības personu Māri Balodi, vienlaicīgi izslēdzot no Padomes Limbažu VM arodorganizāciju un Rīgas-Ogres VM arodorganizāciju.

2. Galvenā grāmatvede **I. Šipica** sniedza Padomes locekļiem detalizētu pārskatu par LMNA kopējo finansiālo darbības rezultātiem 2008.gadā.

3. Ziņojumu par š.g. 12.martā Republikāniskajā Komitejā veikto revīziju, sniedza Revīzijas komisijas loceklis **A. Dudars**.

4. Kopsavilkumā par Arodbiedrības darbu 2008.gadā priekšsēdētājs **J. Spāre** vispirms uzsvēra, ka gan finanšu pārskats gan Revīzijas komisijas ziņojums uzrādījis, ka ar kopējiem līdzekļiem visi , - arī arodorganizācijas—esam rīkojušies apdomīgi—kopējie izdevumi bijuši mazāki par ienēmumiem.

Turpinājumā **J. Spāre** atgādināja, ka Arodbiedrību spēks ir aktīvo arodbiedrības biedru skaits arodorganizācijās. Diemžēl, statistika rāda, ka 2008.gadā arodbiedrības biedru skaits būtiski samazinājies gan nacionālā līmenī—LBAS dalīborganizācijās, gan arī Meža nozaru arodu biedrībā. LMNA biedru skaits ir sasniedzis sarkano līniju. Var jau aizbildināties ar smago ekonomisko situāciju valstī, kad virkne uzņēmumu pārtraukušas ražošanu vai to samazinājuši, tomēr arodbiedrību biedru skaita turpmāku samazinājumu nedrīkst pieļaut. Ja Arodbiedrībai ir biedri, tad būs arī finansējums savai darbībai un nepieciešamajām aktivitātēm. Analizējot statistiku ir redzams, ka arodorganizācijās gandrīz nav jauniešu (līdz 25 gadiem). Tieši jaunatnē ir potenciāls biedru skaita pieaugumam mūsu organizācijās. Neskatoties uz problēmām, 2008.gadā "Verems" un "Liepājas papīrs" arodorganizācijas ir pratušas piesaistīt jaunus biedrus.

J. Spāre rosināja Padomes locekļus 2009. gadā visās

arodorganizācijās aktivizēt aģitācijas darbu jaunu arodbiedrības biedru iesaistīšanai LMNA, lai kārtējo LMNA kongresu 2010.gadā varētu godam sagaidīt.

Turpinājumā J. Spāre Padomes locekļus informēja par dažām aktualitātēm citu nozaru arodbiedrībās, šoreiz—Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrībā. Arodbiedrība griežas pie Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā, lai informētu par izveidojošos situāciju nozarē—īpaši smago situāciju veselības aprūpē un lūgtu palīdzību problēmu risinājumam. 16.martā LVSDA saņēma atbildi: "... 2006.gadā ES dalībvalstu - arī Latvijas - veselības ministri pieņēma paziņojumu par veselības aprūpes sistēmu kopīgām vērtībām. Tās ir šādas: pakalpojumu vispārīgums, augstas kvalitātes aprūpes pieejamība, taisnīgums un solidaritāte. Ekonomiskās krīzes apstākļos ir svarīgi, lai dalībvalstis veiktu visus pasākumus minēto vērtību ieviešanai veselības aprūpes darbībā un nepieļautu upurus sociālās sistēmas nepilnību dēļ. ... Jūsu atklātā vēstule tieši apliecina, ka nepieciešami būtiski uzlabojumi valdības dialogā ar sociālajiem partneriem. Par to informēšu arī veselības ministru Ivaru Eglīti...". Respektīvi, slīcēja glābšana—paša slīcēja ziņā.

5. Aktualitāšu sadaļā darba tiesību un darba aizsardzības sektora vadītājs **Ā. Smildziņš**: "... Vienlaicīgi ar LMNA Padomes sēdi notika LBAS darba aizsardzības komisijas sēde, kur Valsts darba inspekcijas (VDI) direktore Rīta ELCE informēja par 2008.gada darbības pārskata projektu... Pagājušajā gadā uzsvars likts uz Nelegālās nodarbinātības samazināšanas politikas īstenošanu - apsekoti 4554 uzņēmumi, uzlikti naudas sodi par summu 188 470 Ls. Notikušas kampaņas darba aizsardzības jomā - šūšanas un tekstilizstrādājumu ražošanā, būvniecībā, frizētavu un skaistumkopšanas salonu darbībā, kā arī „Smagumu pārvietošana ar rokām” Visbiežāk pārkāpumi konstatēti Darba vides iekšējā uzraudzībā, apmācībā darba aizsardzības jautājumos, smagumu pārvietošanā, individuālo aizsardzības līdzekļu (IAL) lietošanā (nelietošanā!), kā arī veselības pārbaužu sakarā. Kopējais iesniegumu skaits VDI palielinājies par 41%, t.sk. par darba samaksu par 45,8%, nodarbinātību bez darba līguma - 35,2%, darba aizsardzības likumdošanā par 13,1%. Pa konsultatīvo tālruni sniegtas 24 909 atbildes, pieņemti 23 794 apmeklējumi.

2008.gadā noticis 1721 (- 10,8%) nelaimes gadījums darbā, t.sk. 255 (- 7,3%) smagi un 44 (- 26%) nāves gadījumi.

VDI darbības galvenie virzieni 2009.gadā: - Nelegālās nodarbinātības samazināšanas politikas īstenošana; - Darba aizsardzības jomas attīstības programmas 2008.-2010.gadam īstenošana; -Paredzētas 5 kampaņas darba aizsardzības jomā, t.sk. arī kokapstrādes un mēbeļu ražošanas nozarēs...

Ā. Smildziņš sniedza nelielu ieskatu jaunajos Ministru kabineta Noteikumos Nr.219 „**Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude**”. (Noteikumi Nr.527 vairs nav spēkā!).

Atkarībā no riskiem nodarbināto drošībai un veselībai veselai rindai darbu ir samazināts pārbaužu biežums, piemēram, darbā ar ķīmiskām vielām, atkarīgi arī no to koncentrācijas darba vides gaisā. Darbā ar datoru tagad pārbaude būs jāizdara ik pēc 3 gadiem u.tml. Ir noteiktas ārpuskārtas veselības pārbaudes, t.sk. pēc nodarbinātā vai uzticības personas pieprasījuma, kā arī „pēc darba devēja iniciatīvas, jebkurā citā termiņā, lai pārliecinātos, ka nodarbinātā veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam, tai skaitā ilgstošas vai biežas darbnespējas gadījumā”. Noteikumiem ir 4 pielikumi, t.sk. 4.pielikums: „**Aptauja par veselības stāvokli**”, kuru pār-

baudāmā persona apliecina ar savu parakstu

Nobeigumā informācija priekšsēdētāju zināšanai: **27. - 28.aprīlī** LBAS organizē konferenci „**Vispasaules darba drošības un veselības diena**”, kuras ietvaros tiek plānoti ziņojumi - informācija par darba vides riskiem un to novērtēšanu, darba aizsardzības uzticības personu labo praksi, obligāto veselības pārbaužu jauno kārtību u.c. jautājumiem, kā arī uzticības personu godināšana... un ... **PIEMIŅAS BRĪDIS DARBĀ BOJĀ GĀJUŠIEM un SAVAINOTIEM DARBINIEKIEM**

**INTERNATIONAL
COMMEMORATION
DAY (ICD) APRIL 28
FOR DEAD
AND INJURED WORKERS**

**LATVIJAS BRĪVO
ARODBIEDRĪBU SAVIENĪBĀ**

25.martā notika Latvijas Brīvo arodbiedrības Valdes sēde. Tika izskatīts LBAS 2008.gada budžets un rekomendēts to iesniegt Padomei.

25.martā notika Latvijas Brīvo arodbiedrības Padomes sēde. Padome izskatīja un, pēc Revīzijas komisijas Ziņojuma uzklausišanas, apstiprināja LBAS 2008.gada budžeta izpildi.

27.martā ceļu pie lasītājiem uzsāka jauns Latvijas Brīvo arodbiedrības informatīvais izdevums

„**DARBINIEKU
AVĪZE**”, kas pēc būtības ir agrāk izdotais

„**Arodbiedrību
Avīzes**” atjaunojums. Avīze tiek (tik) izdota Eiropas Sociālā

fonda projekta „**Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos**” ietvaros. Tirāža: 200 000. Perioditāte - vienu reizi mēnesī. **UZMANĪBU!** - Ja nesāņemiet šo avīzi savā pasta kastītē, pieprasiet to savam Arodorganizācijas vadītājam!

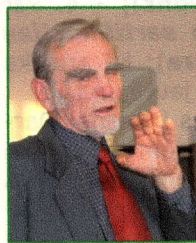
Vienotība spēks!

**DARBINIEKU
avīze**

Darba attiecības un darba drošība

**Drošu nākotni var uzbūvēt
tikai atbildīgā valstī**

**KO LATVIJAS ARODNIEKI ATRADA
(meklēja) SOMIJĀ?**

Ā. Smildziņš - LMNA darba tiesību un darba aizsardzības sektora vadītājs.

No 22.līdz 25.martam Brīvo arodbiedrību savienības un dažu nozaru arodbiedrību darbinieku grupa - M.Pužuls, Z.Antapsons, K.Rācenājs, Z.Grundberga (visi LBAS), I.Gradkovska (Daugavpils KC), V.Novikovs (LDzSDA) un **Ā.Smildziņš (LMNA)**, ESF projekta „**Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos**” ietvaros, atradās komandējumā Helsinkos. Ar situāciju Somijas darba tirgū, arodbiedrību lomu tajā, sociālā dialoga nosacījumiem un praksi, darba koplīgumu noslēgšanu, darbinieku pārstāvju un darba aizsardzības uzticības personu statusu un lomu minētajās darbībās Latvijas delegāciju iepazīstināja Somijas Arodbiedrību Centrālās Organizācijas (SAK) un Somijas Kalpotāju Konfederācijas (STTK) centrālo institūciju vadošie

darbinieki.

Strādnieku apvienošanās kustība Somijā aizsākas jau 19.g.s.otrajā pusē, tomēr plašāka arodbiedrību kustība izvērsās tikai pēc Otrā pasaules kara un darba tirgus partneru normālas sarunu attiecības iedibinājās pagājušā g.s. 60-tajos gados. Somijas arodbiedrības ir pārdzīvojušas smagus veidošanās un attīstības procesus gan pašās arodbiedrībās, gan arī attiecībās ar darba devējiem un to organizācijām un arī valdību. Šodien arodbiedrības ir labi organizētas un stipras - apmēram 85% nodarbināto ir arodbiedrības biedri. Papīrrūpniecības arodbiedrībā ir 48,5 tūkstoši biedru, meža un kokapstrādes arodbiedrībā - 48,3 tūkstoši biedru.

Kolektīvo pārrunu un darba koplīgumu noslēgšanas pamatā ir Vācijas likumdošanas sistēma. Tā sauktajā privātajā sektorā, piemēram, ir 4 līmeņu vienošanās/līgumi:

- centrālā jeb ģenerālā vienošanās („jumta līgums”), ko noslēdz darba devēju un darbinieku centrālās organizācijas. Šī vienošanās (koplīgums), kas nosaka arī minimālās algas, praktiski aptver visnozīmīgākās nozares, piem., celtniecības sektoru, metālrūpniecību u. c. .
- vienošanās nozaru līmenī - noslēdz nozares darba devēju asociācijas un nozares arodbiedrība;

Šīs abas vienošanās attiecas uz visiem darba devējiem un darbiniekiem. Uzņēmuma līmeni - vienošanās starp arodbiedrību un darba devēju:

- darba koplīgums uzņēmumā;

Un, protams, • darba līgums.

Somijas darbinieku un darba devēju organizāciju vienošanās par saprātīgu ienākumu politiku ieguvumi ir: augsta nodarbinātība; zema inflācija; sociālais miers; algu pieaugums; nodokļu atvieglojumi; ikgadējā atvaļinājuma pabalsts; ģimenes dzīves pārmaiņas; darba stundu samazinājums.

Ikgadējais apmaksātais atvaļinājums ir 4 nedēļas vasarā un viena nedēļa ziemā.

Somijā, līdzīgi kā citās Ziemeļvalstīs, ir labas „sociālā dialoga” tradīcijas un SDO konvenciju un ES direktīvu prasību ieviešana šajā jomā nav radījusi sevišķas problēmas. Zviedrijas pieredze veicinājusi Somijā labklājību, funkcionējošu darba tirgu, vienlīdzību un izglītību u.t.t.

[Arī Latvijā ar minēto dokumentu normu ieviešanu, jeb smalkāk sakot - „adaptēšanu” nav bijis īpašu problēmu. Atšķirība gan starptautisko normu, gan pieņemto likumu ievērošanā, vienīgi ir apstākļi - kā tas tiek darīts.] .

Somijā ir 5,3 milj. iedzīvotāju; labi organizēta sabiedrība, korupcijas līmenis zems. Normālais darba laiks - 8 stundas, 40 stundas nedēļā. Virsstundu samaksa +50/100%, darbs svētdienās - +100%. Algu līmenis (2006.gadā) - Somijā 14,79 eiro/stundā, Latvijā - 2,30 eiro/stundā. Vidējā darba alga valstī - 2734 eiro/mēnesī; vidējā pensija - 1154 eiro/mēnesī.

Arodbiedrības un darba aizsardzības uzticības personām vīgu pienākumu pildīšanai un apmācībai darba koplīgumos noteikts apmaksāts laiks darba laika ietvaros, viena daļa arodbiedrības darbības nosacījumu, kas Latvijā vairāk ir arodbiedrību darbību regulē-

jošos dokumentos (statūtos u.tml.).

Kopš 2004.gada darba inspekcijai ir reālas algu kontroles tiesības. Algu uzraudzībā piedalās arī kriminālpolicija un, kopš 2004.gada darbojas speciāla vienība organizētā un „profesionālā” algu dempinga, kas bieži ir saistīts ar citiem ekonomiskajiem noziegumiem, atklāšanai.

2006.gadā notikuši vairāk nekā 146 tūkstoši nelaimes gadījumi darbā, puse no tiem ar darbnespējas laiku mazāku par 4 dienām. Darba vietā vai braucienā uz darbu vai no darba bojā gājis 71 darbinieks - 28 gadījumi mazāk nekā 2005.gadā. [Latvijā, rēķinot uz 100 000 strādājošiem, ik gadus notiek 2x vairāk nāves gadījumu, bet kopējais nelaimes gadījumu skaits darbā - 20x mazāk nekā Somijā!]

Somijas arodbiedrības ir labi organizētas, streiki nenotiek bieži, bet tie mēdz būt ļoti efektīvi. Protams, vispārējā ekonomiskā krīze skārusi arī šo valsti, taču tās iedarbība ir daudz mazāka nekā Latvijā. Mums tika skaidrots, ka šodien ekonomika ir apstājusies nulles punktā, un, proti, nav pieauguma tendences. Uz ielas neredzējām tik norūpējušās sejas kā Rīgā.

Piebilde: Brīvajā laikā pēc semināra aizstaigājām arī līdz somu ievērojamākā komponista Sibeliusa piemineklim (Ella Hiltunena 1961.-1967.) Sibeliusa parkā.

LABKLĀJĪBAS MINISTRIJAS IECERE:

NO Š. G. 1. JŪLIJA BEZDARBNIEKA PABALSTU MAKSĀT DEVIŅUS MĒNEŠUS.

(„Latvijas Avīze”, 25.03.2009.)

Šobrīd atkarībā no darba stāža bezdarbniekam pabalstu izmaksā četrus, sešus vai deviņus mēnešus. No š.g.01. jūlija paredzēts atgriezties pie iepriekšējās kārtības, kāda pastāvēja līdz 2007. gadam, kad visiem bezdarbniekiem pabalstu maksāja deviņus mēnešus.

Atšķirīgs būs piešķirtā pabalsta apmērs. **Pirmos trīs mēnešus bez darba palikušais pabalstu saņems pilnā apmērā, nākamos trīs mēnešus - 75%, bet pēdējos trīs mēnešus - 50% apmērā no piešķirtā bezdarbnieka pabalsta.** Lai pretendētu uz bezdarbnieka pabalstu, sociālajam nodoklim jābūt maksātam 12 mēnešus pusotra gada periodā, bet no šā gada 1. jūlija sociālajam nodoklim jābūt maksātam deviņus mēnešus pēdējā gada laikā.

Bezdarbnieka pabalsta aprēķināšanā izmaiņas nav paredzētas.

Kā jaunā kārtība skars tos bezdarbniekus, kuriem pabalsti būs aprēķināti pirms 1. jūlija? **Skatīt tabulu**

Tabulā redzams, kā pabalstu deviņus mēnešus saņems tie, kuriem tas būs piešķirts līdz 1. jūlijam.										
Darba stāžs	% no algas	MĒNESIS								
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
no 1-9 gadiem	50%	100%	100%	75%	75%	50%	50%	50%	50%	50%
no 10 -19 gadiem	55%	100%	100%	75%	75%	50%	50%	50%	50%	50%
no 20 -29 gadiem	60%	100%	100%	100%	75%	75%	75%	50%	50%	50%
virs 30 gadiem	65%	100%	100%	100%	75%	75%	75%	50%	50%	50%

JAUNĀKAIS LIKUMDOŠANĀ

LIKUMI

12.03.2009. likums "Grozījumi likumā "Par valsts pensijām"" **[spēkā ar 01.04.2009.]**

Izdarīt likumā "Par valsts pensijām" šādus grozījumus:

1. Izteikt 26.pantu šādā redakcijā:

"26.pants. Valsts pensijas palielināšana atbilstoši patēriņa cenu indeksa izmaiņām

Valsts pensijas apmērs pārskatāms reizi gadā 1.oktobrī, ņemot vērā faktisko patēriņa cenu indeksu. Ja indekss ir mazāks par skaitli "1", valsts pensijas pārskatītas netiek. Ministru kabinets nosaka valsts pensiju pārskatīšanas kārtību."

2. Pārejas noteikumos:

izteikt 15.punktu šādā redakcijā:

"15. Valsts pensijas 2009.gadā pārskatītas netiek.";

3. papildināt pārejas noteikumus ar 56.punktu šādā redakcijā:

"56. Ministru kabinets līdz 2009.gada 31.decembrim izdod šā likuma 26.pantā minētos noteikumus. Līdz attiecīgo noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2009.gada 31.decembrim piemērojami Ministru kabineta 2006.gada 25.apriļa noteikumi Nr.310 "Valsts pensiju, atlīdzības par darbības zaudējumu un atlīdzības par apgādnieka zaudējumu apmēra pārskatīšanas kārtība", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu."

MINISTRU KABINETA RĪKOJUMI

03.03.2009. MK rīkojums Nr.145 "Par funkciju audita komisijas personālsastāvu" **[spēkā ar 03.03.2009.]**
Komisijas vadītāja

G.Veismane - Valsts kancelejas direktore

Komisijas vadītāja vietnieks

M.Bičevskis - Finanšu ministrijas valsts sekretārs

Komisijas locekļi:

E.Egle - Latvijas Darba devēju konfederācijas ģenerāldirektore

M.Golubeva - Valsts prezidenta Stratēģiskās analīzes komisijas pārstāve

A.Kampars - Saeimas deputāts, Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas pārstāvis

M.Lazdovskis - Tieslietu ministrijas valsts sekretārs

L.Marcinkēviča - Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētāja vietniece

I.Pundurs - Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietnieks

M.Pūķis - Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvis

P.Salkazanovs - Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes pārstāvis

L.Straujuma - Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas valsts sekretāre

MK NOTEIKUMI

24.03.2009. MK noteikumi Nr.246 "Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 17.jūnija noteikumos Nr.323 "Noteikumi par apmācību darba aizsardzības jautājumos"" **[spēkā ar 28.03.2009.]**

Izdoti saskaņā ar Darba aizsardzības likuma 9.panta pirmās daļas 1.punktu un 25.panta 18.punktu

Izdarīt ... šādus grozījumus:

1. Svītrot 5.punktā vārdus "uzņēmumā ir ne vairāk kā piecdesmit nodarbināto un".

2. Svītrot 6.punktā vārdus "Uzņēmumos, kuros ir vairāk nekā piecdesmit nodarbināto, un...".

31.03.2009. Nr.279 „Noteikumi par kārtību, kādā personas saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus sociālās rehabilitācijas institūcijās, un prasībām sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedzējiem” **[spēkā no 04.04.2009.]**

Izdoti saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 3.panta otro daļu, 13.panta pirmās daļas 6.punktu un 17.panta pirmo daļu

Rūpniecības produkcijas apjoma pārmaiņas 2009. gada janvārī (salīdzināmās cenās)

NOZARE	2009. I, %, salīdzinot ar	
	2008. X I I (sezonāli izlīdzināts) ²	2008. I (pēc darba dienu skaita izlīdzināts)
Rūpniecība, izņemot ūdens un tvaika apgāde	-11.2	-23.9
Apstrādes rūpniecība	-12.9	-27.2
Pārtikas produktu ražošana	-0.8	-13.7
Dzērienu ražošana	-6.9	-30.3
Tekstilizstrādājumu ražošana	-17.4	-46.3
Koksnes, koka un korķa izstrādā-	-9.2	-35.9
Papīra un papīra izstrādājumu ražošana	5.4	-27.1
Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošana	-53.6	-30.7
Farmaceutisko pamatvielu un farmaceitisko preparātu ražošana	16.8	4.9
Metālu ražošana	-6.6	-11.5
Gatavo metālizstrādājumu ražošana, izņemot mašīnas un iekārtas	-8.2	-29.0
Datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošana	8.0	1.5
Elektrisko iekārtu ražošana	2.5	-34.6
Citur neklasificētu iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana	-14.1	-25.7
Mēbeļu ražošana	-8.3	-19.7
Elektroenerģija un gāzes apgāde	-4.2	-13.3

SPILGTS CITĀTS

„Saimnieciskās dzīves kārtībai jāatbilst taisnīguma principam nolūkā nodrošināt cilvēka cienīgu eksistenci visiem”.

(Veimāras Republikas Konstitūcija)